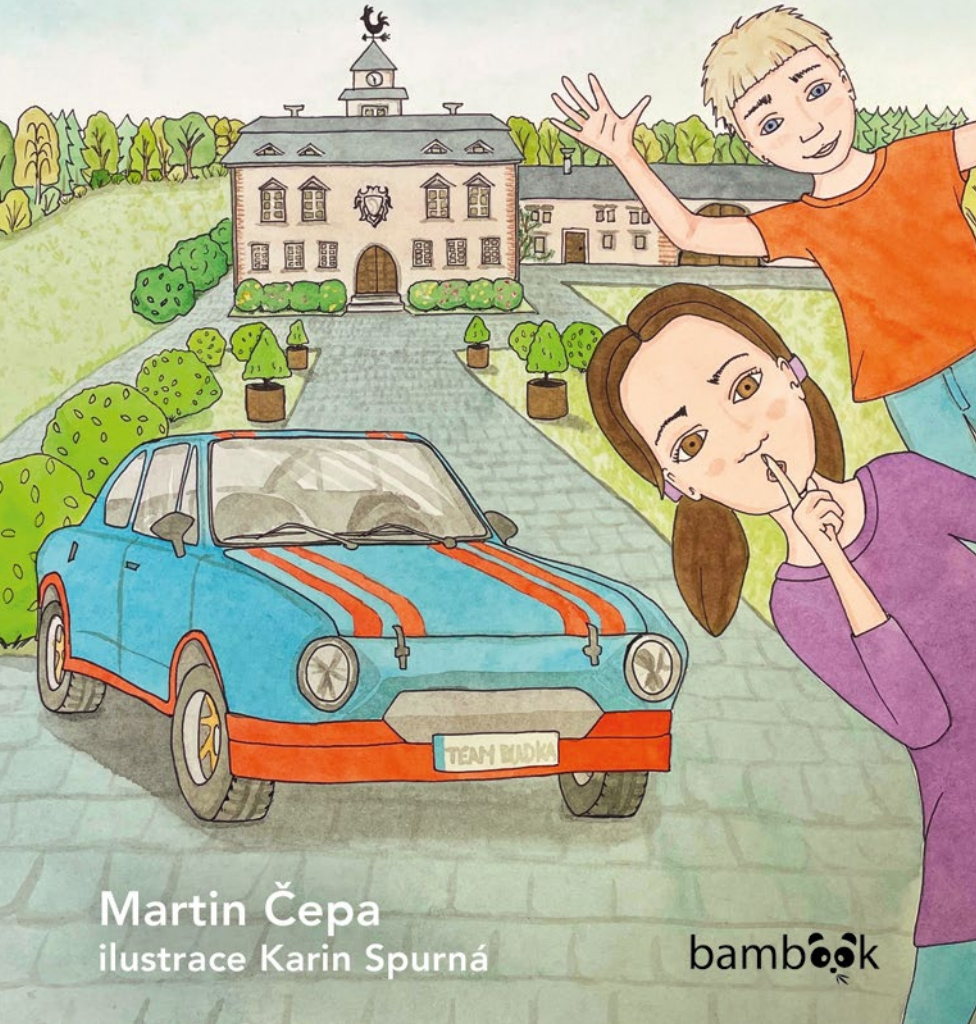
Tajemství zámku Budka

Martin Čepa
ilustrace Karin Spurná

bambook

bambook

Karolínce a Edíkovi

Tajemství zámku Budka

Martin Čepa
ilustrace Karin Spurná

Jedeme!

„Tak, a vyrážíme!“ zvolal tatínek vesele a už potřetí jsme vpluli do proudu projíždějících aut. Potřetí proto, že jsme se museli dvakrát vrátit. Nejdřív si Eda, můj mladší bráška, zapomněl doma jedno ze svých oblíbených aut, a bez něj jsme prostě nemohli jet. No, a pak si tatínek uvědomil, že doma v chodbě zapomněl balík se součástkami na Máňu, takže jsme se vraceli znovu.

„V rádiu hlásili, že benzín má zlevňovat, třeba se nám to zdržení vyplatí,“ mrkl tatínek na maminku.

„Fajn. Ale znovu už se nevracíme, to bychom neodjeli nikdy. Jestli si někdo ještě něco zapomněl, tak má smůlu,“ odvětila maminka a postupně si nás – mě, Edu a tatínka – přeměřila přísným pohledem.

Já byla v klidu. Svůj batoh jsem si před odjezdem zkontrolovala dvakrát a byla jsem si jistá, že mám všechno. Přece jen, po prázdninách půjdu už do druhé třídy, takže takové věci, jako balení věcí na prázdniny, pro mě už dávno nejsou problém.

Dívala jsem se z okýnka, jak staré a vysoké domy nahrazují novější a nižší, úzké ulice se rozšiřují a auta kolem nás jezdí čím dál rychleji. Nakonec jsme nechali i poslední zbytky pražské zástavby za sebou a před námi byly celé dva měsíce prázdnin u dědy Jirky na zámku Budka.

Přivítání na Budce

Cesta z Prahy na zámek, kde děda Jirka bydlí a dělá kastelána, je dlouhá. Tak dlouhá, že v polovině tatínek vždycky zastaví na benzínce, dají si s maminkou kávu a nám s Edou koupí zmrzlinu. (Eda si dává různé druhy, ale já vždycky jen jahodovou, tu mám nejraději.) Maminka pak ještě vyvenčí našeho psa Filutu, tatínek natankuje do auta benzín a jedeme dál.

Druhá půlka cesty ale vždycky ubíhá rychleji. Příroda okolo je divočejší, jedeme podél řeky, kde se na kamenech mele zpěněná voda, potom mezi skalami, kde vidíme horolezce, jak se houpou na lanech a snaží se vylézt až na vrcholky pískovcových homolí, a nakonec hustým lesem.

S Edou pokaždé pátráme očima mezi větvemi a soutěžíme, kdo první spatří korouhvičku na Budecké věži.

„Támhle je!“ vykřiknu, když se vížka na okamžik mihne mezi stromy.

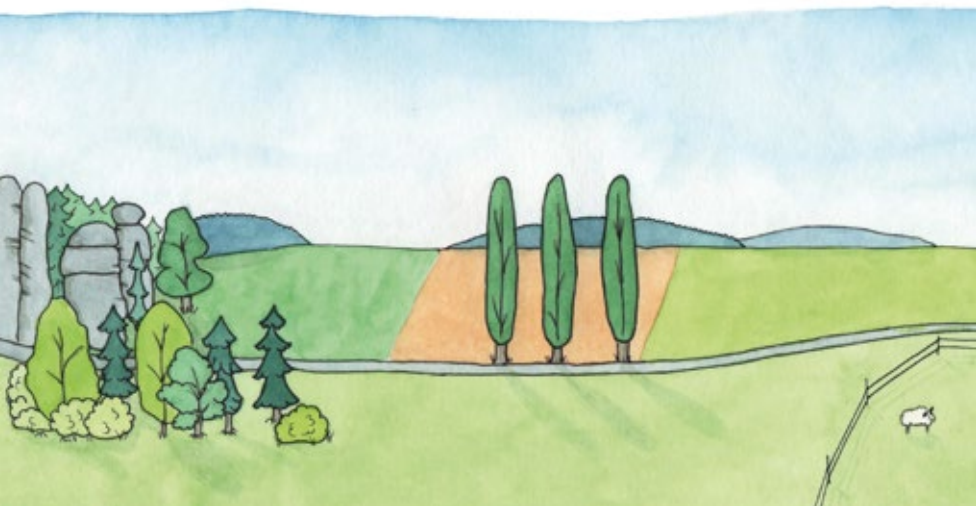
Pak už zbývá jen několik posledních zatáček do prudkého kopce a Budka se před námi vyloupne z lesa jako oříšek ze skořápky.

Zámek je uprostřed lesa, kde to krásně voní a vzduchem se neustále nese zpěv ptáků. Na chvíli jsem se zaposlouchala. Jsem ráda, že letos strávíme na Budce celé prázdniny. Když nám to rodiče oznamovali, trochu mě mrzelo, že se takovou dobu neuvidím s kamarády ze školy a ze skauta, ale zatím se mi pro Praze vůbec nestýská.

„Děda!“ vytrhl mě ze zamyšlení Edův radostný výkřik.

Ohlédla jsem se a uviděla brášku, jak peláší ke stájím.

Z brány zrovna vycházel děda. Krátce se přivítal s Filutou, který vesele poskakoval kolem něj,

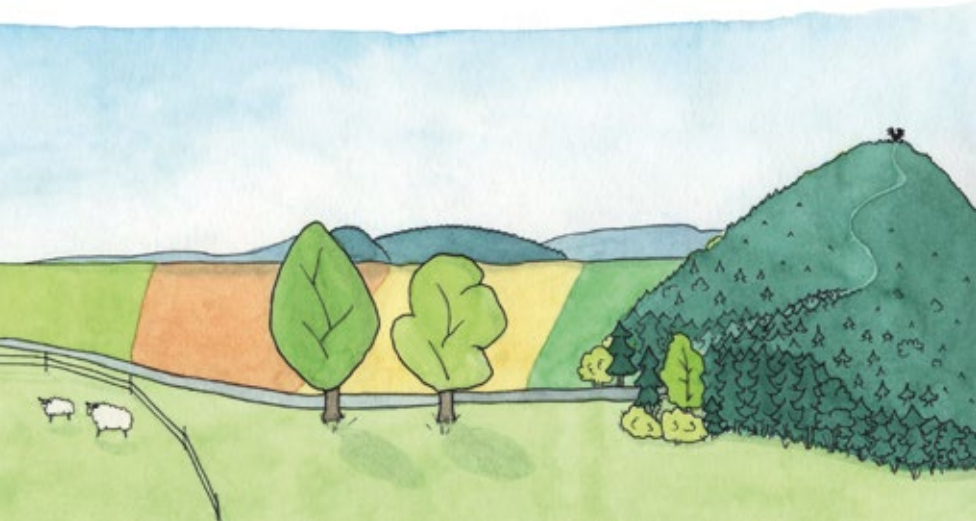

a zamířil k nám. Na hlavě měl otrhaný slamák a ruce umazané od oleje si otíral do montérek. Opálený obličej mu zdobil široký úsměv doplněný nezbytnou fajfkou.

Na nic jsem nečekala a vyrazila za Edou. „Dědo!“ výskla jsem a skočila mu do náruče.

„Prrr… Karolínko, Edo, děti… ještě mě povalíte!“ zasmál se děda, jakmile to samé udělal i Eda. „Uff… vy jste teda pěkně vyrostli,“ zafuněl, když nás zvedl do vzduchu. „Čím je krmíte? Přijde mi, že loni byli poloviční,“ obrátil se děda na maminku, když nás donesl zpátky k autu a postavil na zem.

„Prosím tě, jsou jako kobylky. Jestli budeš dělat k večeři bramboráky, počítej s dvojitou dávkou,“ odvětila maminka a políbila dědu na jednu a pak na druhou tvář.

„Jéé, bramboráky!“ vykřikli jsme s Edou. Dědovy bramboráky jsou totiž to nejlepší jídlo na světě.

„To ale budete muset dědovi pomoct,“ prohodil tatínek, když si s dědou potřásl rukou.

Oba jsme začali horlivě přikyvovat, ale děda jen mávl rukou. „To snad nebude potřeba. Ale jestli budete chtít, pomocnou ruku vždycky rád přivítám. Každopádně,“ usmál se a rozpřáhl ruce, „vítejte na Budce!“

Máňa

Hodili jsme si na záda batohy, vzali do rukou kufry a tašky a zamířili k bráně.

„A co Máňa, jak je na tom?“ prohodil tatínek.

„Ještě je na ní dost práce, ale není to nic, co bych… A víte co? Nechcete se na ni rovnou mrknout?“ zastavil se děda.

„No, já nevím, jestli je to nejlepší nápad. Asi bychom si radši měli jít vyba…“ začala maminka.

Ale Eda ji přerušil. „Jo, chceme! Tati, že se půjdeme podívat?“ přemlouval tatínka.

Tomu se zablesklo v očích. Vyhnul se maminčině pohledu a položil kufry na zem. „Když děda jinak nedá, tak se na to auto musíme podívat,“ prohodil.

Děda se usmál, prošel bránou a už nás vedl ke stájím. Nezamířil ale k bočnímu vchodu do zámku, kudy běžně chodíme do svých komnat, ale pokračoval podél stájí dál, až došel k velkým dřevěným vratům pobitým železnými pláty. Odsunul petlici a s lehkým zaskřípěním vrata otevřel.

Ven vyvanula vůně oleje a benzínu a v pruhu slunečního světla pronikajícího otevřenými vraty se zaleskla dvojice kulatých světel. Děda vešel dovnitř a cvaknul vypínačem.

„Tý jo," vydechl Eda a tatínek uznale pokýval hlavou.

Uprostřed garáže stálo a blyštělo se to nejlepší závodní auto na světě. Aspoň to tvrdí tatínek s dědou, takže to musí být pravda.

Vešla jsem dovnitř a začala jsem auto s posvátnou bází obcházet.

Vzpomínala jsem si, že ještě loni byla Máňa pokrytá rzí, kterou jen místy prosvítaly zbytky červeno-bílého laku. Teď byla modrá jako nebe a táhlo se po ní několik zářivých oranžových pruhů. Nad zadními světly se blýskal chromovaný nápis. Škoda 130RS, přečetla jsem si ho pro sebe a přejela přes písmena prstem.

„Musím říct, kluci, že tohle se vám fakt povedlo. Děda by měl určitě velkou radost," řekla maminka.

Něco v jejím hlase mě přimělo se po ní ohlédnout. Vypadala dojatě a oči se jí zvláštně leskly.

„Ale mami, vždyť děda je tady," ukázal Eda zmateně na dědu.

„Já vím," podrbala ho maminka na hlavě, „já myslím mého dědu."

„A proč by měl radost?" zeptala jsem se.

„Protože Máňa byla jeho," řekl děda. „Tatínek – myslím tedy můj tatínek, váš praděda – s ní jezdil závody. Ty poháry támhle…" pokynul k polici, které jsme si všimli až teď. Stála na ní čtveřice zlatých a stříbrných pohárů. „… tak ty vyhrál, když vaše maminka ještě ani nebyla na světě."

„To už je Máňa tak stará?“ vykulila jsem překvapeně oči.

„To ti teda pěkně děkuju,“ utrousila maminka, zatímco tatínek s dědou se začali smát.

„No jo, něco už pamatuje,“ pokýval hlavou děda. „A už brzo bude zase závodit,“ poplácal Máňu po střeše a s tatínkem na sebe mrkli.

První večer na zámku

Na Budce je všechno jinak než u nás doma. Předně, pokojům se neříká pokoje, ale komnaty. Takže jen co jsme si s Edou v naší komnatě vybalili věci, zamířili jsme za dědou do kuchyně. I ta je úplně jiná než v našem bytě. Je obrovská a voní to v ní různými jídly, která se tu za všechna ta staletí, co Budka stojí, vařila.

Když pořádně zavětříte, někdy můžete ucítit borůvkový koláč, jindy tvarohové knedlíky nebo třeba pečené kuře.

Jakmile jsme s Edou vběhli dovnitř, do nosu nás uhodila vůně majoránky, česneku a kouře, protože děda už chystal věci na bramboráky. Zrovna zatápěl v kamnech. Děda totiž nevaří na sporáku nebo indukci, ale na kamnech, ve kterých topí dřevem.

„Vy jste si ale pospíšili," usmál se na nás a plamínky v kamínkách vesele zapraskaly.

„Přišli jsme ti pomoct," hlásila jsem.

„Tak to se do toho hned pustíme," promnul si děda ruce a odložil na stůl fajfku.

Eda loupal česnek, děda škrábal brambory a já je strouhala na struhadle. Vyprávěli jsme mu, co je nového v Praze, on nám vykládal, co všechno už letos zažil s návštěvníky Budky, a práce nám šla rychle od ruky.

„Tak, brambory a česnek bychom měli. Napadá vás, co tam dáme dál?" podíval se na nás děda.

„Hmm… mouku?" zamyslela jsem se.

„Správně," mrkl na mě a přisypal k bramborám trochu mouky. „A dál?"

„Vodu!" vyhrkl Eda.

„Vodu úplně ne. Teď tam dáme vajíčka," řekl děda a rozklepl několik vajíček. „To je krása. Vidíte ty žloutky? Jako sluníčka. No jo, to se pozná, když slepice zobe trávu. Tak, dali byste tam ještě něco? Třeba nějaké koření? Nebo bylinku?"

„Majoránku!" došlo mi a hned jsem se natáhla po dóze plné drobných zelených lístků.

„A nešetři s ní. Tak, a ještě sůl a pepř… A promícháme to," pokýval děda hlavou a začal rukou

směs zpracovávat, dokud z ní nevzniklo těsto. „To bude bašta. Děkuju za pomoc," usmál se na nás, když si olízl prst a těsto ochutnal.

Pak na velké černé pánvi rozpálil olej a za chvíli kuchyň zaplnilo praskání smažených bramboráků. Posadila jsem se ke stolu pod oknem a přemýšlela, jak se děda má, že může bydlet na Budce celý rok. Budku bych za Prahu vyměnila hned.

Hromádka hotových bramboráků pomalu rostla a po chvíli do kuchyně přišla i maminka s tatínkem.

„Tady to voní!" zvolala maminka a hrnula se k plotně. Natáhla ruku po hotových bramborácích, ale děda ji lehce plácl přes prsty.

„Počkej si," řekl a odehnal ji ke stolu.

Maminka se zatvářila na oko uraženě a my s Edou jsme se na sebe pobaveně zakabonili.

Stejnou větu jsme sami slyšeli už mockrát.

Dlouho jsme na večeři čekat nemuseli. Za chvíli děda dodělal poslední bramborák a pak jsme se pustili do jídla.

„Tak co myslíš, Blaničko, troufla by sis hned zítra na průvodcování?" zeptal se děda mezi sousty maminky.

„No…" zamyslela se maminka, „možná, ale asi bych si dala nejdřív jednu trasu s tebou. Ať si to osvěžím a nevykládám nesmysly."

„Můžu s váma?" zeptala jsem se dychtivě. Byla jsem na dědově prohlídce Budky už několikrát, ale stejně jsem se těšila.

„Jo, já taky?" přidal se Eda a těkal očima z maminky na dědu.

„Proč ne, můžete se přidat ke skupince od deseti hodin," pokrčil děda rameny. S Edou jsme na sebe nadšeně mrkli.

„No, a jestli by sis odpolední prohlídky vzala na starosti ty, mohli bychom se hned po obědě

s Michalem pustit do Máni," pokračoval děda a podíval se na tatínka. „Máš ty součástky? Hlavně potřebujeme to těsnění a filtr…"

Tatínek měl plnou pusu, a tak jen přikývnul.

„Jo? Výborně," zaradoval se děda. „No, ještě na ní nějaká práce je, kromě těch válců to chce poladit výfuk a péra, ale do závodu máme skoro šest týdnů a to je moře času. Taky si někdy budeme muset projet trasu a sestavit rozpis. Ještě ty brzdy chtěj taky poštelovat a…"

Za chvíli už se děda s tatínkem bavili řečí, které jsme s maminkou a Edou nerozuměli. Ale ani mi to nevadilo. Cítila jsem, jak se mi po celém dni začínají zavírat oči.

„Pojďte děti, půjdeme si lehnout," řekla maminka, jako by mi četla myšlenky.

V koupelně, která je hned vedle kuchyně, jsme si umyli ruce a vyčistili zuby a zamířili zpátky do naší komnaty. Už jsem se nemohla dočkat, až si zalezu do peřin. Jsou nadýchané jako oblaka a voní jako louka. Nikde se nespí líp.

„Teda, to je ale binec. Jak se vám to tak rychle povedlo?" rozhlédla se maminka překvapeně po

oblečení a hračkách rozházených na zemi po celé komnatě.

„Už jsme to nestihli uklidit. Šli jsme pomáhat dědovi," vysvětloval Eda.

Abyste tomu rozuměli, na Budce moc hraček není, takže si s Edou vozíme z domova svoje.

„No, teď už to necháme být, ale zítra hned ráno si tu poklidíte. Platí?" podívala se na nás maminka.

„Platí," přikývli jsme s Edou a zalezli do postele.

Zavřela jsem oči a představovala si, jak se s tatínkem a dědou řítíme v modro-oranžové Máně lesní cestou a za námi zůstávají jen oblaka zvířeného prachu. Máňa je nejlepší závodní auto na světě, pomyslela jsem si. Už jsem o tom vůbec nepochybovala a spokojeně usnula.

Prohlídka Budky

Ráno mě vzbudil šramot. Otevřela jsem oči a uviděla Edu, jak se přehrabuje ve věcech rozházených po koberci.

„Co to děláš?“ zeptala jsem se ho.

„Hledám auto,“ odpověděl a bezradně se rozhlížel kolem sebe.

„Vždyť je támhle,“ ukázala jsem na zelený nákladák vykukující zpod mikiny.

„To není ono. Já hledám hasiče,“ zavrtěl Eda hlavou.

Přejela jsem pohledem po zbytku hraček, ale hasiče jsem taky neviděla.

„Nenechal sis je doma?“ zeptala jsem se a ještě na chvíli zavřela oči. Vůbec se mi z postele nechtělo.

„Ne. Určitě jsem si je bral. Vždyť jsem je tu včera měl,“ řekl Eda a lehl si na zem, aby se podíval pod postel.

Na chodbě se ozvaly kroky a za chvíli se otevřely dveře.

„Děti! Vstáve… Edo? Proč se válíš na zemi?“ zvolala maminka, která nás přišla vzbudit.

„Nemůže najít hasiče,“ vysvětlila jsem jí.

„Cože? Jsme tu první den a vy už ztrácíte hračky?“

„Já je neztratil! Včera tu ještě byli!“ bránil se Eda.

„A kde tedy jsou?“ zajímala se maminka.

„No, to nevím. Někde tu musejí být,“ rozhodil Eda rukama.

„Tak jestli tohle neznamená, že jsou ztracení, tak už nevím,“ zavrtěla maminka hlavou. „Každopádně, je skoro devět a domluvili jsme se, že to tu ráno poklidíte. Za hodinu bude mít děda první prohlídku, takže jestli chcete jít taky, měli byste sebou hodit.“

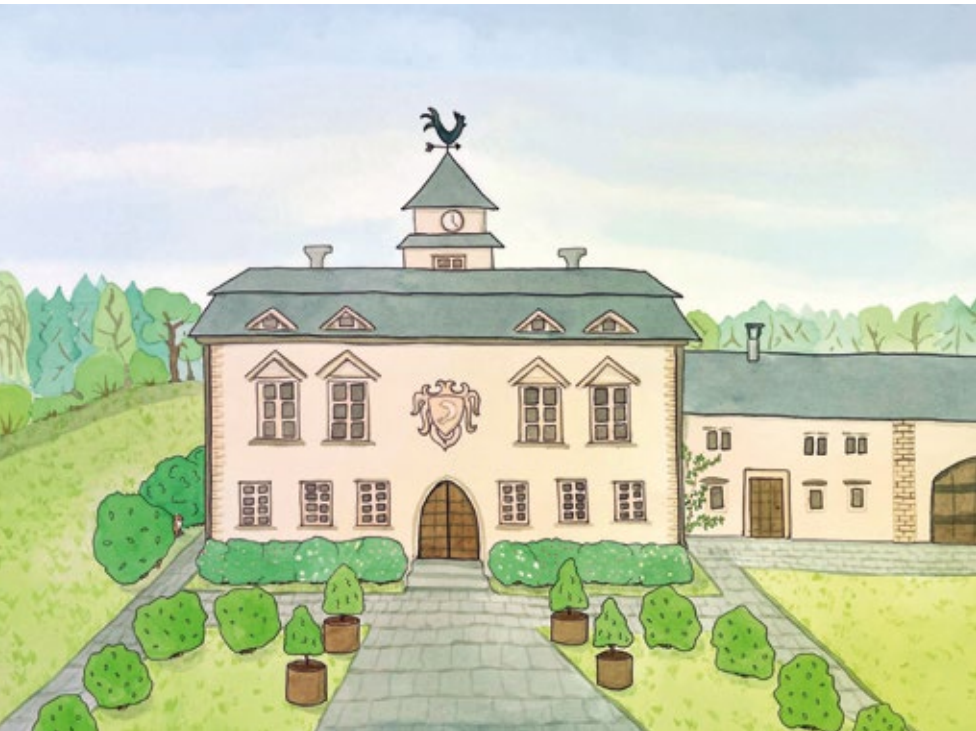
Dědova prohlídka! Málem jsem na ni zapomněla! Vyskočila jsem z postele, a než bys řekl švec, měla jsem oblečení ve skříni a hračky naházené v krabici. Přišlo mi, že mi chybí jeden plyšák, taková malá hnědá opička, ale asi se taky někam zakutálela. Řekla jsem si, že se po ní podívám odpoledne nebo večer.

„Pojď, honem,“ popohnala jsem Edu, kterému vždycky všechno strašně trvá, a společně jsme se

šli nasnídat. Po jídle jsme si vyčistili zuby, maminka vzala na vodítko Filutu a přesně ve chvíli, kdy hodiny na věžičce začaly odbíjet deset hodin, jsme stáli na nádvoří před hlavní bránou, kde začínají prohlídky. Kromě nás tu bylo ještě jedenáct turistů, kteří si přišli Budku prohlédnout.

Jen co hodiny odbily, v bráně to zarachotilo a děda ji s úsměvem na rtech otevřel dokořán.

„Vítejte na Budce, vážení návštěvníci! Račte prosím za mnou," zvolal a pokynul nám, abychom vstoupili dovnitř.

Ocitli jsme se ve vstupní hale, která se celá blyštěla a voněla leštěnkou na nábytek. Doleva i doprava se rozbíhala široká chodba a naproti nám se zvedalo velké dřevěné schodiště, které mělo zábradlí vyřezané do tvaru vln a končilo rybí hlavou.

„Zámek nese jméno Budka z prostého důvodu. Nechal ho vybudovat již na konci patnáctého století kníže Tomáš Bouder z Budweiseru. Byl to náruživý lovec a potřeboval ve zdejších lesích místo, kde by po honu mohl odpočívat. Nechal postavit zámeček, kterému místní rychle začali přezdívat Budka. Název se ujal a zůstal mu až do dnešních dnů. Pojďte prosím za mnou, projdeme si nejdříve společenskou část zámku, pak přejdeme k soukromým pokojům panstva a služebnictva, prohlédneme si stáje a prohlídku zakončíme… v kryptě." Na to se děda významně odmlčel a přejel přes všechny návštěvníky pohledem. „Pokud by vás cokoliv zajímalo, klidně se ptejte." Usmál se na zamračeného pána, který zvedl ruku. „Ano prosím?"

„Ono to teda s tim, co jste řikal, moc nesouvisí, ale… to sem jako muže pes?" zeptal se pán a ukázal na Filutu.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Tajemství zámku Budka*.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.